

Souhrnná teritoriální informace:

Turecko

Zastupitelský úřad 19. 5. 2023 13:59

Základní shrnutí pro obecnou představu o zemi tedy: kdo má výkonnou moc a ve stručnosti popis státního zřízení, zákonodárství (stručně), ekonomika a příležitosti pro české firmy, případně problémy při vstupu na trh, pokud jsou. Pokud je specifická kultura podnikání tak maximálně ve dvou větách popsat. Přidat výhled do budoucna.

Základní údaje	
Hlavní město	Ankara
Počet obyvatel	85,28 mil.
Jazyk	Turečtina
Náboženství	Islám 99,8%, ostatní 0,2%
Státní zřízení	Prezidentská republika
Hlava státu	Recep Tayyip Erdogan
Hlava vlády	
Název měny	Turecká lira (TRY)
Cestování	
Časový posun	+ 1 hodina (v zimě 2 hodiny)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Pavel Vacek
Ekonomický úsek	Mgr. Pavel Daněk
Konzulární úsek	Ing. Blanka Kováčsová
CzechTrade	JUDr. Michal Nedělka
Czechinvest	
Ekonomika	2022
Nominální HDP (mld. USD)	822,17
Hospodářský růst (%)	5,10
Inflace (%)	72,40
Nezaměstnanost (%)	10,60

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

1.2 Zahraniční politika země

1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

2.1 Základní údaje

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

2.3 Bankovní systém

2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

3.1 Obchodní vztahy

3.2 Přímé zahraniční investice

3.3 FTA a smlouvy

3.4 Rozvojová spolupráce

3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

4.1 Úvod

4.2 Oslovení

4.3 Obchodní schůzka

4.4 Komunikace

4.5 Doporučení

4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

5.1 Vstup na trh

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

5.3 Marketing a komunikace

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

5.5 Trh veřejných zakázek

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Poslední dokončené prezidentské a parlamentní volby konané v Turecku dne 24. 6. 2018 potvrdily vítězství znovu zvoleného prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana (52,55 %) a aliance stran AKP a MHP (53,62 %). Volbami přešlo Turecko na prezidentský systém, čímž zanikly posty předsedy vlády a místopředsedů vlády, vytvořeny byly nové prezidentské výbory a restrukturalizovány (zrušeny i sloučeny) některé resorty. Dne 9. 7. 2018 složil prezident Erdogan přísahu a dne 10. 7. 2018 byla jmenována nová vláda, která má v současnosti (květen 2023) toto složení:

Fuat Oktay – viceprezident

Süleyman Soylu – ministr vnitra Bekir Bozdag – ministr spravedlnosti (od 31. 1. 2022)

Derya Yanik – ministryně pro rodinné záležitosti a sociální služby (od 20. 4. 2021)

Vedat Bilgin – ministr práce a sociálního zabezpečení (od 20. 4. 2021)

Hulusi Akar – ministr obrany Murat Kurum – ministr životního prostředí a urbanismu

Mevlüt Çavuşoğlu – ministr zahraničí Fatih Dönmez – ministr energetiky a přírodních zdrojů

Mehmet M. Kasapoğlu – ministr mládeže a sportu

Mehmet Muş – ministr obchodu (od 20. 4. 2021)

Mehmet Nuri Ersoy – ministr kultury a turismu

Nureddin Nebati – ministr financí (od 2. 12. 2021)

Mahmut Özer – ministr školství (od 6. 8. 2021)

Vahit Kırisci – ministr zemědělství a lesnictví (od 2. 3. 2022)

Fahrettin Koca – ministr zdravotnictví

Adil Karaismailoğlu – ministr dopravy a infrastruktury (od 28. 3. 2020)

Mustafa Varank – ministr průmyslu a technologií

Prezidentské a parlamentní volby se uskutečnily 14. 5. 2023. Do 2. kola prezidentských voleb dne 28. 5. postoupili oba hlavní kandidáti tj. R. T. Erdogana a K. Kilicdaroglu. Podle zatím neoficiálních výsledků v parlamentních volbách zvítězila vládnoucí Lidová koalice stran AKP a MHP.

1.2 Zahraniční politika země

Primárním politickým i ekonomickým partnerem TR je EU. TR podalo přihlášku k plnému členství v ES 14. 4. 1987, na summitu v Helsinkách v prosinci 1999 se TR stalo kandidátským státem, přístupové rozhovory byly zahájeny 3. 10. 2005. V současnosti je otevřeno 16 přístupových kapitol, přičemž další pokračování je ve většině z nich blokováno Řeckem a Kyprzem v návaznosti na bilaterální sporné otázky.

Ve vztazích mezi TR a EU jsou spornými oblastmi zejména migrační politika (18. 3. 2016 bylo podepsáno Společné prohlášení TR a EU), fungování Celní unie TR-EU (existuje od 1. 1. 1996), vízová liberalizace pro TR občany a pokračování finanční asistence pro 4 miliony uprchlíků pobývajících na TR území po roce 2021. Kamenem úrazu pro EU zůstávají i nadále jednostranné aktivity TR zejména ve věci situace na CY a ve východním Středomoří, jakož i negativní vývoj v TR v oblasti lidských práv a základních svobod, především pak potlačování svobody médií, omezování činnosti politických stran a porušování zásady rule of law. TR naproti tomu kritizuje politiku EU vůči migrantům a „islamofobii“ v členských státech.

Vztahy s EU i dalšími zeměmi ovlivnilo zemětřesení 6. 2. 2023. Řada zemí nejenom z EU poskytla humanitární pomoc a vyslala záchranné týmy (včetně CZ). Na mez. dárcovské konferenci bylo pro TR vyčleněno 6,2 mld. EUR.

V důsledku ruské invaze na UA výrazně stoupl význam TR v rámci NATO. Významným aspektem se stala role TR jako „strážce Úžin“, tj. přístupu do Černého moře ve smyslu Montreuxské úmluvy z roku 1936. Úspěch si TR připsalo při vyjednávání o BSGI (obilný koridor). Turecko podpořilo rezoluce VS OSN odsuzující ruskou invazi na UA a následně i vyloučení RU z Rady OSN pro lidská práva, ale dosud proti RU nezavedlo rozsáhlejší sankce nad rámec sankcí OSN (zbrojní embargo).

US se snaží uplatňovat vůči TR pozitivní incentivy v obranné oblasti (nákup a modernizace letounů F-16). Problémem v bilaterální obranné kooperaci je nadále využívání/zakonverzování ruského protiletadlového systému S-400 Tureckem. V platnosti zůstává vyřazení TR ze společného projektu NATO - vývoje letounu F-35. Iritanty ve vzájemných vztazích jsou i US vojenská a ekonomická podpora syrských Kurdů a azyl poskytovaný opozičnímu islámskému duchovnímu F. Gülenovi, jakož i umístění TR na „šedé listině“ FATF.

Vůči Rusku TR postupuje velmi opatrně, v očividné snaze nepoškodit rozvinuté ekonomické vztahy (závislost TR na ruském plynu a ropě, RU účast na výstavbě klíčových zařízení včetně první TR jaderné elektrárny Akkuyu, závislost na dodávkách obilí a slunečnicového oleje z RU i UA, závislost TR turistické sezóny na turistech z RU aj.), ale ani pro TR klíčovou spolupráci s RU na vojenské a politické bázi v jiných regionech (SY, Náhorní Karabach).

Vůči Ukrajině TR obecně zdůrazňuje podporu její teritoriální celistvosti, tj. včetně Krymu a pokračuje v pravidelných dodávkách zbrojního materiálu, především bojových dronů Bayraktar. TR se podílí i na věcné humanitární pomoci pro UA obyvatelstvo postižené válkou. S využitím dosavadních úzkých ekonomických i politických vazeb jak na UA, tak na RU se TR nabízí jako mediátor, popřípadě dějiště případných přímých rozhovorů představitelů obou stran.

V podmínkách současných ekonomických obtíží (pokles liry, odliv západních zahraničních investic, vynucená omezení obchodu s RU a UA) TR potřebuje zachovat dobré ekonomické vztahy s Čínou jakožto jediným zbývajícím potenciálním investorem pro běžící či zvažované projekty (Canal Istanbul, G5, IT atd.) a aktuálně i pro plány na průzkum a těžbu ropy a zemního plynu z tureckého kontinentálního šelfu.

1.3 Obyvatelstvo

Rozloha: 783 562 km², z toho 769 632 km² pevnina a 13 930 km² vodních ploch.

Délka hranice: 2.648 km (Arménie 268 km, Ázerbájdžán 9 km, Bulharsko 240 km, Gruzie 252 km, Řecko 206 km, Írán 499 km, Irák 352 km, Sýrie 822 km, pobřeží: 7 200 km).

Počet obyvatel: 84.680.273 (průměrná hustota obyvatelstva: 111/km²). V roce 2021 vzrostl počet obyvatelstva o 1.065.011 oproti roku 2020.

Gramotnost: 97% celkové populace (muži 99,1%, ženy 94,9%).

Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 12,7‰. v roce 2021

Demografické složení: (věk) 0-14: 22,4%, 15-64: 67,9%, +65: 9,7%.

Porodnost: 1,91 dětí/na 1 ženu. V roce 2021 se narodilo 1.112.829 dětí, z toho 51,4% chlapců a 48,6% děvčat.

Úmrtnost: 5,5/1000, dětská úmrtnost 8,3/1000. Počet úmrtí činil v roce 2020 480 671, nárůst oproti roku 2019 0,8%.

Migrační saldo za rok 2021: +458 626.

Průměrný věk obyvatelstva: 33,1 (průměrný věk mužů: 32,4, průměrný věk žen: 33,8).

Národnostní složení: oficiální statistiky neuvádějí, odhad: Turci 70-75%, Kurdové 18%, zbývající 7-12% (Arméni, Arabové, Řekové, Albánci, Gruzíni, Lazové, Čerkesové, Židé a další).

Náboženské složení: 99,8% obyvatelstva jsou muslimové (většina sunnité, menšina alevité), 0,2% ostatní (židé a křesťané ortodoxního, gregoriánského, židovského, katolického a protestantského vyznání). Řecký ortodoxní i arménský patriarchát sídlí v Istanbulu.

Úřední jazyk a ostatní nejčastěji užívané jazyky: turečtina

Kurdština se používá v běžném neoficiálním styku zejm. na jihovýchodě Turecka. Znalost ostatních světových jazyků, především němčiny a angličtiny, je mezi obyvatelstvem nízká, znalost angličtiny, příp. francouzštiny je omezena na vzdělanější vrstvy a významná turistická střediska, němčiny na bývalé "gastarbeitery".

Turecko je rozděleno na 81 provincií (il), členěných dále na okresy (ilçe).

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Turecké HDP v roce 2022 vzrostlo o 5,6%, je ovšem patrné výrazné zpomalení růstu oproti roku 2021, kdy v rámci skupiny G20 tato země zaznamenala vůbec nejvyšší ekonomický růst (+11%). Příčiny tohoto stavu je možné hledat v klesajících exportech, snižující se průmyslové aktivitě, menších investicích i padající domácí poptávce, jež je silně ovlivněná klesající kupní silou obyvatelstva způsobenou vysokou inflací a slábnoucí tureckou lirou (TRY). Inflace za rok 2022 dosáhla dle oficiálních statistik 72,4%, s tím, že Turecká centrální banka (TCMB) ve svých předpovědích na konec roku 2023 počítá s meziroční inflací (CPI) 22,3%. Data Tureckého statistického úřadu (TUIK) za duben 2023 ovšem stále uvádí více než 40% CPI a nevládní expertní skupiny poukazují na až 2x větší hodnoty. TRY za rok 2022 ztratila až 30% hodnoty oproti EUR a USD a její propad pokračuje i v roce 2023. Velkým šokem pro turecký hospodářský vývoj bylo zemětřesení z počátku února t.r. Katastrofa, která se přímo dotkla cca 14 mil. populace, způsobila škody až 100 mld. USD a v procentuálním vyjádření vlivu na HDP se diskutuje až o 10%. Výdaje na obnovu po zemětřesení, společně s náklady spojenými na plnění předvolebních slibů před prezidentskými a parlamentními volbami v květnu 2023, poté stojí za výrazným růstem deficitu státního rozpočtu, který v roce 2022 dosahoval vůči HDP 0,9%, ale pro rok 2023 se má tato hodnota dle Economist Intelligence Unit (EIU) zvětšit až na 4,2%.

Nejdůležitějšími exportními artikly turecké ekonomiky v roce 2022 byly exporty automobilů a celkově automotive, produkce v oblasti strojírenství, minerální paliva včetně ropy, železo s ocelí a elektronika. Procentuálně největší exportní podíl zabral automotive s 10,5% veškerých exportů, následován strojírenskými produkty (8,9%) a minerálními palivy a ropou (6,4%). Více než 5% se na celkových tureckých exportech podílelo dále železo s ocelí a elektronika. Z hlediska importu Ankara bedlivě sleduje vývoj na trhu s ropou a zemním plynem, právě import energetických surovin se na tureckých importech podílí z téměř 27% a následován dovozem strojírenských a energetických zařízení (9,5%), železem a ocelí (7,8%), cennými kovy (6,4%) a elektronikou (5,9% veškerých TR importů).

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024
Růst HDP (%)	1,77	11,43	5,10	3,10	3,10
HDP/obyv. (USD/PPP)	27 138,57	30 479,97	34 120,00	36 180,00	37 590,00
Inflace (%)	12,31	19,63	72,40	40,80	24,90
Nezaměstnanost (%)	13,20	12,00	10,60	10,50	10,40
Export zboží (mld. USD)	160,66	213,60	235,24	246,23	265,77
Import zboží (mld. USD)	209,53	260,68	342,21	355,27	358,71
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-37,87	-29,31	-89,72	-71,29	-67,24
Průmyslová produkce (% změna)	1,73	17,83	5,67	0,50	2,50
Populace (mil.)	84,14	84,78	85,34	85,82	86,26
Konkurenceschopnost	46/63	51/64	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	5/7	5/7	5/7	5/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Turecká vládní strana AKP od nástupu k moci podřídila správu veřejných financí svým politickým cílům, což se stalo jedním ze základních pilířů jejího úspěchu zj. u chudších, méně vzdělaných a religioznějších vrstev. Nicméně v důsledku nákladných předvolebních slibů (např.: předčasněmu důchodu pro cca 2 miliony pracujících, zvyšování minimální mzdy, rozsáhlé podpory bydlení pro nemajetné či trvalí podpory pro bankovní instrument, kdy je vkladatelům TRY na spořicí účty do komerčních bank garantováno, že jejich případné kurzové ztráty budou dorovnány ze státního rozpočtu) a katastrofálních důsledků zemětřesení z února 2023, je možné pro rok 2023 očekávat výrazné prohloubení deficitu státního rozpočtu i veřejného dluhu. Další vývoj salda státního rozpočtu také výrazně závisí na výsledku prezidentských voleb v květnu 2023 a to, k jakým krokům se rozhodne nově zvolená garnitura.

Výrazně se zhoršuje také deficit běžných plateb se zahraničím, který by se měl dle EIU v roce 2023 pohybovat okolo 4,5% vůči HDP. Bude tomu tak zejména díky vysokým cenám energií a pomalému růstu exportů, kterým výrazně nepomůže ani oslabující TRY. Turečtí exportéři v tomto směru také poukazují na příliš pomalé oslabování TRY, jejíž hodnota je držena díky aktivním zásahům TCMB. S kurzem TRY souvisí i růst hrubého zahraničního dluhu ve veřejném i soukromém sektoru, který se na konci roku 2022 pohyboval okolo 460 mld. USD (50,7% HDP). Dle EIU není možné očekávat, že v nejbližší době dojde k jeho poklesu. Právě náklady na obsluhu zahraničního dluhu činí Turecko závislým na neustálém přílivu čerstvého kapitálu pro stabilizaci měny.

Veřejné finance	2022
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-0,94
Veřejný dluh (% HDP)	34,20
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-48,79
Daně	2023
PO	23%
FO	15% - 40%
DPH	1% - 8% - 18%

2.3 Bankovní systém

Finanční sektor spadá do kompetence ministra financí (Ministry of Treasury and Finance), provádění bankovního dozoru a další úlohy jsou svěřeny Státní bankovní regulační agentuře BDDK (Banking Regulation and Supervision Agency), na jejichž internetových stránkách lze nalézt údaje k jednotlivým bankám, statistiky, příslušnou legislativu apod. Na internetové stránce Bankovní asociace Turecka (Türkiye Bankaları Birliği/TBB) je dostupný jak jmenný seznam všech bank a ústavů s adresami, e-maily, telefony a jmény ředitelů, tak i další užitečné informace.

Celkově v Turecku v roce 2020 působilo více než 50 bank dle níže uvedené struktury:

A/ Centrální banka Turecka (TCMB). Každý měsíc zasedá její monetární výbor, který rozhoduje o základních úrokových sazbách.

B/ Depozitní banky (32): 3 státní depozitní banky: Ziraat Bankasi; Halk Bankasi; Vakıflar Bankasi; 8 privátních depozitních bank a 21 zahraničních depozitních bank (např. Deutsche Bank, Citibank, ING Bank aj.) a poboček zahraničních bank (např. Societé Générale, JP Morgan Chase aj.)

C/ Rozvojové a investiční banky (16): 3 státní turecké rozvojové a investiční banky (které nepřijímají depozita): Türk Eximbank (pouze zahraničně ekonomické a obchodní operace – exportní a garanční banka); Iller Bankasi – rozvojová municipální banka; Türkiye Kalkınma Bankasi 10 privátních tureckých a zahraničních rozvojových a investičních bank

D/ Participující banky (6): Celkem se jedná o 6 bank fungujících na principu islámského bankovníctví. Na konci roku 2021 činil jejich podíl aktiv na trhu na 7,5%, všeobecně se ovšem očekává další nárůst.

Všechny pojišťovací ústavy jsou nyní privátní. Podle typu pojišťovacích operací poskytuje 21 ústavů životní pojištění a penzijní pojištění, 45 ústavů ostatní typy pojištění, nadto zde fungují čtyři zajišťovny. Další informace jsou dostupné na internetových stránkách Asociace pojišťoven TSB (Association of the Insurance Companies of Turkey)

2.4 Daňový systém

Turecký daňový systém se v posledních letech dynamicky proměňoval, což platilo i o korporátní dani, která od roku 2022 ustálila na 23%. Pro více detailů z této oblasti doporučujeme pravidelně sledovat vývoj v Turecku či konzultovat specializované mezinárodní poradenské kanceláře (např. Deloitte) či prezidentskou kancelář spravovaný specializovaný webový portál. Zároveň je zde třeba upozornit na celou řadu daňových pobídek nachystaných pro příchozí zahraniční investory. Ty se liší dle regionu (zpravidla čím méně rozvinutý region, tím větší pobídky) a sektoru (zde důraz na R&D). Pro aktualizovaný seznam nejvíce podporovaných sektorů doporučujeme konzultovat Ministerstvo průmyslu a technologií.

Daň z příjmu jednotlivců se zakládá na progresivním zdanění se sazbou od 15% do 40%. Sazby aplikované na roční příjem (v tureckých lirách – TRY) jsou následující:

- do 24.000: 15%
- 24.001 – 53.000: 20%
- 53.001 – 130.000/190.000: 27% (v závislosti na tom, zdali se jedná o zaměstnanecký příjem či příjem bez zaměstnání)
- 130.001 či 190.001 až 650.000: 35%
- Nad 650.001: 40%

DPH (KDV) má v Turecku tři základní sazby. Zboží a služby (18%), základní potraviny, textil (8%), zemědělské produkty a potraviny (1%). Platilo, že turecká vláda během koronavirové pandemie využívala přesuny položek z jedné sazby do druhé jako nástroj boje s krizí. Na začátku roku 2022 se poté rozhodla k dočasnému přeřazení základních potravin do 1% sazby kvůli rychle rostoucí inflaci. Jedná se o dočasné opatření, konec jeho platnosti ovšem nebyl definován.

Mimo základní úrokové sazby existuje v Turecku i tzv. speciální spotřební daň (OTV) jejímž smyslem je více zdanit zboží, které vláda považuje za luxusní, či které není v souladu s muslimskou vírou (alkohol, tabák). OTV se liší v závislosti na typu produktu a připočítává se ke KDV.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Za rok 2022 došlo k nárůstu vzájemného obchodu mezi ČR a TR o 17,9% v CZK vyjádření. To bylo způsobeno zejména růstem českého exportu do Turecka (+22,1%) i solidním tempem tureckého exportu k nám (+13,9%). Výsledkem je kladné saldo zahraničního obchodu dosahující 1,22 mld. CZK. EUR. Podobný trend pokračuje i v prvních dvou měsících roku 2023. V celkovém objemu exportu mimo země EU je z českého pohledu Turecko na 6. místě (za Spojeným královstvím, USA, RF, Švýcarskem a Čínou) a patří také do skupiny našich 20. největších trhů celkově.

	2018	2019	2020	2021	2022
Import z ČR (mld. CZK)	47,70	44,20	53,80	51,12	62,51
Export do ČR (mld. CZK)	37,40	38,40	37,70	52,57	63,73
Saldo s ČR (mld. CZK)	-10,35	-5,80	-14,16	1,45	1,22

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	12 779,40	20,00
784	Díly a příslušenství vozidel motorových	4 557,83	7,00
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	3 808,94	6,00
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	3 010,63	5,00
741	Zařízení k ohřevu a chlazení a jejich díly j. n.	1 931,81	3,00

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
784	Díly a příslušenství vozidel motorových	4 497,49	7,06
897	Šperky, výrobky zlatnické a stříbrnické ap. předměty	4 423,20	6,94
684	Hliník	3 767,23	5,91
845	Součásti oděvní z materiálu textilního i pletené ap.	2 742,55	4,30
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	2 610,60	4,10

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Turecko zůstalo v roce 2022 6. největším obchodním partnerem EU (za Čínou, USA, Velkou Británií, Švýcarskem a RF). EU 27 stále zůstává pro Turecko nejvýznamnějším obchodním partnerem – do EU míří 41% veškerých tureckých exportů a naopak z EU do Turecka proudí 26% veškerého tureckého importu. Z pohledu TR exportů do EU (98,6 mld. EUR) je rozložení následující: textil (17,5 mld. EUR), automobil (17,3 mld. EUR), základní kovy a výrobky z nich (16,8 mld. EUR), strojírenské produkty (15,8 mld. EUR). Opačným směrem v celkové hodnotě 99,6 mld. EUR putovalo v největší míře toto zboží: strojírenské produkty (25 mld. EUR), automotive (17,5 mld. EUR), základní kovy a výrobky z nich (13,1 mld. EUR) a chemické produkty (13,1 mld. EUR). Celkový objem obchodu EU-TR činil 198,1 mld. EUR s tím že Turecko tak má 3,6% podíl z celkového EU zahraničního obchodu.

	2018	2019	2020	2021	2022
Import z EU (mil. EUR)	69 187,90	68 260,10	70 131,80	79 145,50	99 634,70

Export do EU (mil. EUR)	54 359,10	56 502,90	49 640,60	61 573,30	98 603,80
Saldo s EU (mil. EUR)	2 299,50	-1 551,80	7 666,70	1 143,40	-1 030,90

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

	2018	2019	2020	2021	2022
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	73 544,60	77 485,00	66 416,00	102 362,60	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	122 701,60	102 486,80	115 663,20	143 594,40	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	49 157,00	25 001,80	49 247,20	41 231,80	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Celkově nedobré vládnutí – na základě Worldwide Governance Indicators připravovaných Světovou bankou, došlo za posledních deset let ke snížení o cca 20 percentilů u všech základních pozorovatelných položek - vyústilo ve skutečnost, kdy je Turecko, v porovnání s ostatními konkurenty z rozvojových trhů, na okraji zájmu světových investorů. FDI's v porovnání k HDP země činily v roce 2021, dle World Development Indicators, 1,6%. Na začátku tisíciletí se přitom tato hodnota pravidelně pohybovala nad 3% hranicí. Dle Global Competitiveness Index si TR pohoršilo ze 46. místa z 63 hodnocených v roce 2018 na 52. místo.

ČEZ v Turecku působí od roku 2008 jako největší český investor společně s tureckou firmou Akkok (joint venture, ČEZ a rodina Dinckok) ve výrobě - Akenerji (celkem cca 1250 MW), dříve též v distribuci i prodeji. Mimo to jsou v Turecku známy aktivity 100% vlastněných dceřinných firem Škoda Praha a UJV Řež. Celkové investice skupiny ČEZ v Turecku poté dle vyjádření skupiny dosahují přes 2 mld. USD. Významným českým investorem do energetiky je i firma EnergoPro, která na konci roku 2020 dokončila projekt Alparslan 2, který se stal s výkonem 280 MW největší soukromě vlastněnou hydroelektrárnou v Turecku. Nejnověji ukončeným projektem (duben 2021) je projekt hydroelektrárny (HEPP) Karakurt (95 MW) v provincii Kars v hodnotě 360 mil. USD. Objem realizovaných či do roku 2023 rozplánovaných investic dosahuje cca 1 mld. USD. Významné aktivity českých firem jsou spojené i s dopravním průmyslem a stavebnictvím. Skupiny PPF prostřednictvím Škody Transportation v roce 2020 dokončila odkup poloviny akcií největšího tureckého výrobce autobusů TEMSA. Od roku 2015 v TR působí i Metrostav prostřednictvím svého joint venture Metrostav Ankar Insaat.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Dne 31. 12. 1995 vstoupila v platnost dohoda o vytvoření Celní unie mezi Tureckem a Evropským společenstvím. Turecko se dlouhodobě snaží o její modernizaci. Vedle fungující celní unie Turecko podepsalo dohodu o volném obchodu s Evropským společenstvím volného obchodu (EFTA).

Smlouvy s ČR

Hospodářské a obchodní vztahy mezi Československem a Tureckem mají dlouholetou tradici s kořeny sahajícími až do období těsně po 1. světové válce. První Obchodní úmluva byla podepsána 31. května 1922 na principu doložky nejvyšších výhod. Poslední preferenční dohoda na bilaterálním základě, dohoda o volném obchodu, byla podepsána v r. 1997. Její platnost byla ukončena vstupem ČR do Evropské unie. Od té doby je základním dokumentem upravujícím obchod mezi ČR a Tureckem Dohoda o celní unii Turecka s EU.

V platnosti jsou dále následující dokumenty relevantní pro ekonomickou oblast:

- 1 Společná deklarace o zřízení Smíšeného hospodářského o obchodního výboru (JETCO) mezi českým ministerstvem průmyslu a obchodu a tureckým ministerstvem obchodu
- 1 Dohoda o hospodářské, technické, průmyslové a vědecké spolupráci,
- 1 Dohoda o mezinárodní silniční dopravě;
- 1 Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu;
- 1 Dohoda o letecké dopravě; Ujednání mezi MO ČR a GŠ Turecka o vzájemné spolupráci ve vojenské oblasti;
- 1 Dohoda o mezi vládou České republiky a vládou Turecké republiky o průmyslové spolupráci v oblasti obrany;
- 1 Dohoda o zabránění dvojího zdanění a zamezení daňovému úniku v oboru daní z příjmu;
- 1 Dohoda o spolupráci v oblasti zemědělství;
- 1 Dohoda o spolupráci a vzájemné pomoci v celních záležitostech;
- 1 Dohoda o spolupráci v oblasti kultury, školství, vědy, mládeže a sportu;
- 1 Mezirezortní memorandum o strategickém partnerství pro spolupráci v oblasti energetiky;
- 1 Dohoda o vzájemné ochraně a podpoře investic.

3.4 Rozvojová spolupráce

Turecko je v celosvětovém měřítku významným poskytovatelem rozvojové pomoci, vyčleněné prostředky v rámci rozpočtu dlouhodobě přesahují cílovou lačku OSN (0,7% HDP) a tato úroveň navíc stabilně vzrůstá – z 0,85 v roce 2017 až na 0,92 v roce 2021 (v absolutních číslech 8,4 miliardy USD za rok 2021 – novější data zatím nejsou dostupná). Koordinujícím orgánem na vládní úrovni je Turecká agentura pro koordinaci a spolupráci (TIKA) spadající pod Ministerstvo kultury a turismu, s ročním rozpočtem cca 100 milionů USD. TIKA realizovala v roce 2020 okolo 4000 projektů v celkem 150 státech světa, z toho v 59 zemích má stálé zastoupení.

Zaměřuje se zejména na financování projektů v oblastech zdravotnictví a hygieny, zajišťování pitné vody i čištění odpadních vod, zemědělství, lesnictví a pastevectví, informačních systémů, vzdělávání a učňovského školství, ochrany památek apod. Teritoriálními prioritami TR rozvojové pomoci zůstávají rovníková Afrika a státy Střední Asie, patrně je pak dále i zaměření na muslimské menšiny v evropských a některých afrických a asijských státech (Makedonie, Ukrajina, Etiopie, Myanmar, Thajsko), jakož i na pásmo Gazy a komunity palestinského původu. V posledním desetiletí však stoupá i např. angažmá TIKA v Latinské Americe.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► ICT

ICT sektor v Turecku rostl v posledních 5 letech průměrným ročním tempem 17% a v posledních třech letech se pohybuje okolo 30 miliard dolarů. V oblasti komunikačních a informačních technologií je v Turecku zaměstnáno 185 000 osob a toto číslo v posledních letech prudce narůstá. Cca 80 000 lidí (+23% oproti roku 2021) poté působí ve vládou štědře podporovaných R&D centrech a technoparcích, jejichž počet stoupl na 92. Priorita digitalizace je zmíněna ve všech základních vládních strategiích počínaje novým ekonomickým plánem i rozvojovým plánem. Prioritami zůstává digitalizace SME's, rozvoj AI i podpora herního průmyslu.

► Obranný průmysl

Turecko má druhou největší armádu v NATO, na obranu pravidelně vyčleňuje více než 2 % HDP ročně. Důraz na vývojovou a výrobní soběstačnost vedl k rozvoji sektoru jak v objemu, tak kvalitě. Turecké subjekty ale předpokládají, že s nimi zahraniční firmy budou spolupracovat. Obranný průmysl je pod silnou, centralizovanou a efektivní státní kontrolou. Uspěch v sektoru vyžaduje mít silného místního zástupce. Strategické projekty zajímavé pro zahraniční subdodavatele jsou například vrtulníky Gokbey a ATAK, národní projekt stíhačky TFX, lehký podzvukový bitevník HURJET, projekt národního tanku Altay či spolupráce v oblasti dronů.

► Zemědělství

I v roce 2022 TR platilo za potravinářského giganta – soběstačného v dodávkách většiny produktů. Nepodařilo se ovšem zvrátit viditelný trend posledních cca 10-15 let, tedy, že růst zemědělského sektoru výrazně zaostával za růstem sektorů ostatních. Základní čísla jsou výmluvná, zatímco TR HDP vzrostlo v roce 2022 v průměru o 5,6% oproti roku 2021, zemědělský sektor za stejné období vykázal růst pouze 0,6% (v posledním čtvrtletí r. 2021 poté došlo k propadu o 0,3%). Kromě digitalizačních a dalších technologických řešení vedoucích k zefektivnění produkce, je možné šance pro zahraniční dodavatele hledat ve vakuinačních látkách a celkově potřebách pro domácí mazlíčky. V posledních měsících se také opětovně nastartovala turecká poptávka po živém skotu.

► Železniční průmysl

Turecko sice disponuje 6. nejdelší sítí vysokorychlostních železnic v Evropě a 8. na světě, velice ovšem zaostává v oblasti městské kolejové dopravy. Jakožto země s nejvíce milionovými městy v Evropě (23), mladou a dynamicky se vyvíjející populací má velké problémy s přelidněním a dopravou v městských oblastech. Většina měst proto do svých strategických plánů zahrnuje výstavbu nových linek metra či započítí staveb metra obecně. Na pořadu dne jsou ve většině měst i diskuze o zavedení tramvajové dopravy, které je v zemi spíše raritou, než pravidlem.

► Strojírenství

V oblasti strojírenské techniky zůstává Turecko, i přes výrazný nárůst svého exportu, v červených číslech. Zahraniční strojaři zde nachází uplatnění zejména v oblasti přesných obráběcích strojů a frézování. Užití těchto produktů/materiálu je poté sektorově pestré – od obranného, přes železniční až po loďařský průmysl. Systém investičních pobídek v současnosti nijak nediskriminuje turecké výrobní společnosti kupující zahraniční stroje, což nahrává orientaci na kvalitu a umožňuje další působení českých subjektů.

► Věda, výzkum, inovace

Turecké vědecké instituce vykazují o mezinárodní spolupráci vytrvalý zájem. Téma mezinárodní kooperace je zdůrazněno ve všech relevantních strategických dokumentech v různých oblastech počínaje IT a digitalizací, přes oblast zelených technologií až po výzkumné instituty soustředící se na potravinářský průmysl. Obecně platí, že z hlediska výzkumných témat je možné turecké priority pro R&D hledat ve výše diskutovaných oblastech zmíněných v této MSP. Meziinstitucionální spolupráci je možné rozvíjet na úrovni univerzit, státních vědeckých institucí i regionálních inovačních center.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Obchodní jednání s tureckými partnery se většinou nese ve formálnějším duchu než to, na co jsme zvyklí z Česka. Turečtí obchodníci jsou zvyklí více dbát o svůj zevnějšek, platí, že Turek nosí kravatu častěji než Čech. Není vhodné na formální jednání, i když je online, chodit bez ní. Je třeba se připravit na to, že většinou se při diskuzi nejde rovnou k věci, ale probírají se různá „soft“ kulturní či sportovní témata. Navázání přátelštějšího vztahu je počátečním předpokladem pro celkový úspěch. Pití alkoholu není pravidlem, je třeba partnera nejdříve více poznat. Koronavirová pandemie dosti změnila pozdravy na úvodních setkáních, místo klasického podání rukou turečtí partneři přistupují k mírnému úklonu s pravou rukou na srdci nebo dotykem zařatou pěstí či loktem.

4.2 Oslovení

Turečtí partneři se mezi sebou formálně oslovují křestním jménem, za které přidávají „Bey“, tedy pan. Ve formálním styku by tudíž oslovovali svého partnera jménem Mustafa – „Mustafa Bey“. Pokud by šlo o ženu, přidává se koncovka „Hanım“ – česky čteno „hanym“, tedy např.: „Zeynep Hanım“. Pokud zahraniční partner projeví při oslovování takovouto znalost, je to povětšinou kladně hodnoceno. Tento styl oslovování vychází z historie, příjmení v Turecku zavedl až Atatürk. Nicméně, naprostá většina obchodníků rozumí evropským způsobům jednáním, a proto není žádným „faux-pax“, když partnera oslovíte příjmením. V turečtině se rozlišuje mezi tykáním a vykáním a obchodní partneři si většinou vykaží.

4.3 Obchodní schůzka

Úvodní schůzka zpravidla probíhá v sídle partnera. Většinou se jednání nesjednávají dříve než v 10:00, výjimkou nejsou ani schůzky v pozdním odpolední. Tradičně se pije černý turecký čaj či káva a jednání většinou začne zdvořilostním popovídáním si o rodině či dalším obecném tématu jako sport či kultura. Turečtí partneři z vyšších vrstev si na zdvořilostních rozhovorech zakládají a nedoporučuje se odpovědi na podobné otázky odbýt či jim nevěnovat dostatečnou pozornost. Turecký partner má zájem na uzavření obchodu s přítelem a tím se nestanete, pokud podobným rozhovorem neprojdete. Předání vizitek probíhá při úvodním setkání. Očekává se, že na vizitce bude mobilní telefon, nejlépe s fungujícím WhatsApp číslem. Pokud Vám partner na svoji vizitku mobilní číslo dopíše rukou, jde o znak větší důvěry.

Pozvání na oběd či večeři je výrazem větší blízkosti k partnerovi. Zpravidla tyto večeře probíhají v restauracích, pozvání domů nejsou běžná. V lepších restauracích se připravte na vícechodové menu, kterému budou vládnout tradiční předkrmy, meze. Většina tureckých restaurací nepodává alkohol, nicméně zejména v přímořských městech se najde i dostatek těch alkohol podávajících. Co se typu alkoholu týče, je možné se připravit zejména na anýzovou pálenku (rakı) či červené víno. Alkohol se pije spíše z protokolárních důvodů.

Při oficiálních návštěvách je běžné předání dárku. Ten se zpravidla předává nejvýše postavenému. V tomto ohledu se nevyplatí šetřit. Turečtí partneři jsou zvyklí na krásné dekorativní dary. Nedoporučuje se darovat alkohol, pokud partnera dobře neznáte a nevíte 100%, že alkohol pije. Většina Turků zná české sklo a jistě je potěšíte, pokud je dárkem tohoto typu obdarujete.

Pracovní jednání se nedoporučuje plánovat na dobu ramadánů či na letní měsíce. Jelikož se doba, kdy se ramadán slaví, každoročně mění, je dobré se o tomto informovat předem. Zhruba od konce června do začátku září v Turecku, podobně jako v České republice, probíhají letní prázdniny. Většina Turků je využívá k dlouhým letním dovoleným, a proto i návštěva v tomto ročním období může být problematická. Jednou sjednaná schůzka platí. Co se jednání týče, jsou Turci zpravidla dochvilní a nedoporučuje se na jednání opozdit. Zejména v Istanbulu doporučujeme vzhledem k dlouhým zácpám plánovat dostatek času na přepravu.

Velice důležité je navázání pevného až přátelského vztahu s hlavním obchodním partnerem. Vzhledem ke složitosti soudního systému je třeba si být partnerem plně jist a nespolehat na to, že případný spor bude vyřešen u soudu, i když v případě smířčích řízení a vymáhání dluhů postupuje turecký soud rázněji a rychleji než případná arbitráž v jiných zemích. Doporučujeme turecké partnery tlačit k tomu, aby vzájemné kontrakty byly vždy, když už ne pouze v angličtině, tak alespoň ve dvou vyhotoveních, kdy je odsouhlasena i ta anglická verze. Při hodnocení svých partnerů si turečtí partneři potrpí na zkušenost a senioritu. Z tohoto důvodu je proto možné doporučit, aby byly české firmy v zemi zastupovány spíše zkušenějšími osobami.

Turečtí obchodníci jsou při jednáních zdvořilí, nicméně velice tvrdí, využívají jak moderní techniky vyjednávání, tak staré osvědčené na emocích postavené proslovy. Turci vynikají bezprostředností, flexibilitou a výbornou orientací na cíl, kterým je vždy co nejlepší cena. Je dobré se také připravit na různorodost jednání. Turečtí partneři se velice liší dle toho, zda se jedná o sekulární či nábožensky založené osoby (většinou centrální Anatolie či černomořské pobřeží) a jelikož neformální diskuze hrají při uzavírání kontraktů velice důležitou roli, je třeba k nim dle toho náležitě přistupovat. Turečtí partneři při obchodních kontaktech kladou důraz na přátelský vztah. Z tohoto důvodu je třeba vztah s partnerem udržovat i v situacích, kdy nejde přímo o obchod. Turecký partner si při obchodních jednáních ale vždy vzpomene na situaci, kdy jste se na něj obrátili čistě z osobních důvodů a nejen proto, že chcete, aby si od Vás něco koupil.

Území Turecka byla po dlouhá staletí centrem blízkovýchodního obchodu, kde se střetávali obchodníci z Asie, Evropy i Afriky. Tato zkušenost se do jednání projevuje. Turek si dokáže jít tvrdě za svým a tento postup dokáže umně maskovat milým způsobem s úsměvem na rtu. Dlouholetá zkušenost a multikulturním vyjednáváním dává místním relativní výhodu při současných kontaktech. Není možné očekávat, že partnera ohromíte pouze cenou či dokonalostí výrobku. Výsledné rozhodování bude záležet na celé řadě faktorů a právě tato komplexnost, kdy roli hraje cena, kvalita výrobku i Váš osobní vztah s partnerem je zásadní.

4.4 Komunikace

Před jednáním je běžné se zeptat na jednací jazyk. Pokud partner nevládne angličtinou, je tlumočnick nepostradatelný. ZU/GK disponují kontakty na ČJ/TR tlumočnicky, které rádi poskytnou. Existuje samozřejmě i možnost najmutí si AJ/TR tlumočnicka, která je snazší.

V populaci je znalost angličtiny na poměrně nízké úrovni. Mimo turistická centra je domluva velice komplikovaná. Nicméně, vysoce postavení manažeři z hlavních tureckých měst angličtinou většinou vládnu. Množství jazykově vybavených lidí zvláště ve městech rychle stoupá.

Turci se obecně vyhýbají tématům spojeným se sexem či právy menšin. Vtipy na toto téma i s lepšími kontakty nejsou vhodné. Mluvit o současné politické situaci v zemi je také velice citlivé a obecně se to nedoporučuje. Turci jsou obecně velmi hrdí na svou zemi i historii a je jim dosti cizí např. přístup k vlastním dějinám, vč. kritického odstupu až ironie. Proto jsou např. politicky a společensky nepřijatelná jakákoli jiná, než pozitivní vyjádření o zakladateli republiky (Mustafovi Kemal) Atatürkovi. Citlivým a živým tématem jsou i turecko-arménské vztahy, zj. pak osmanská genocida Arménů r. 1915, kterou TR relativizuje a popírá a za velmi iritující považuje i samotné užití pojmu „genocida“ pro označení „události“ r. 1915 (vysídlení a masové zabíjení arménské populace).

4.5 Doporučení

Připravit se na dobře připravené, tvrdé partnery zvyklé na dlouhá vyjednávání. Důležitá je trpělivost a flexibilita. V žádném případě také není možné očekávat, že turecký protějšek bude neprofesionální a nezkušený.

4.6 Státní svátky

- | 1. ledna 2023 – Nový rok
- | 19. - 23. dubna 2023 – Vyvrcholení Ramadánu
- | 23. dubna 2023 – Den dětí a národní suverenity
- | 1. května 2023 – Den práce a solidarity
- | 19. května 2023 – Den mládeže a sportu
- | 28. června – 1. července 2023 – Svátek obětování
- | 15. července 2023 – Den demokracie a národní jednoty
- | 30. srpen 2023 – Den vítězství
- | 29. října 2023 – Den republiky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Základní info pro vstup na trh, rating, distribuční a prodejní kanály, faktory ovlivňující prodej, důležité právní normy a předpisy, dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, celní a devizové předpisy, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu.

Před vstupem na turecký trh je vhodné, zejména k prvním kontaktům, využít služeb rozsáhlé sítě polostátních zájmových a odborných organizací a sdružení. Jde zejména o regionální obchodní komory, průmyslové komory, unie výrobců, sdružení malých a středních firem pro provádění zahraničního obchodu, sdružení mladých podnikatelů Turecka atd., kdy povinné členství tureckých firem v komorách garantuje široký záběr a spolehlivost informací. Organem, zastřešujícím všechny komory a asociace, je Unie obchodních a průmyslových komor a komoditních burz TOBB, na jejichž internetových stránkách lze nalézt příslušné kontaktní údaje všech povinně participujících subjektů, resp. všech obchodních a průmyslových komory a asociací.

V případě technicky a marketingově náročnějších komodit, vstupu do státních zakázek, soutěží vyhlášených státními firmami, spolupráce směřující k výrobní kooperaci nebo prodeji/nákupu licence a rovněž při záměru trvalé spolupráce na třetích trzích se současně jednoznačně doporučuje zapojení a využití služeb místního zástupce. V některých případech je drahou, ale pravděpodobně efektivní alternativou vyslání vlastního experta do teritoria. Vzhledem ke specifikům tureckého trhu a místním zvyklostem se obecně doporučuje častější osobní styk s tureckými partnery. Při výběru a prověření takového zástupce jsou ZÚ Ankara, GK Istanbul i CzechTrade připraveni poskytnout asistenci.

Turecký celní systém, především ale celní praxe, je opakovaně předmětem kritiky jak obchodních partnerů, tak i ekonomické diplomacie řady zemí včetně orgánů EU.

Rozhodujícími prvky, určujícími zahraničně-obchodní režim země, jsou Dohoda o volném obchodu s EU, která se týká vzájemného obchodu se zemědělskými produkty, uhlím a ocelářskými produkty, a Celní unie s EU, která znamená zapojení do společného trhu Unie se všemi ostatními komoditami, zejména pak průmyslovými produkty.

Základní dokumenty v obchodním styku jsou EUR 1 pro položky pokryté uvedenou Dohodou a ATR pro všechny ostatní komodity. Od počátku roku 2019 je poté nutné v určitých případech společně s A.TR dokládat i Certificate of origin. Cílem takového opatření je zamezit dovozu zboží do Turecka z mimounijních zemí přes EU bez platby cla. Tyto dokumenty musí být podle požadavků u jednotlivých komodit doprovázeny dalšími doklady. U každé položky je nutné, aby si český vývozce požadavky v předstihu řádně prověřil (nejlépe to může v konkrétním místě vstupu zboží do Turecka pro něj udělat turecký dovozce – jeho obchodní partner) a nebyl pak překvapen případnou „inovací“. Přesto však nelze vyloučit, že po příjezdu na tureckou hranici bude dovozce zaskočen novým požadavkem. Českým vývozci se proto naléhavě doporučuje používat takové dodací parity, u kterých nebude inkaso ohroženo případnými potížemi na tureckých celních (např. EXW, FCA, FOB atd.).

Informace o nařízeních ohledně dovozu do Turecka lze najít na webových stránkách Ministerstva obchodu. Právní předpisy týkající se dovozu, vývozu, cel atd. jsou dále v angličtině na specializovaných webových stránkách, avšak zde jde již o placené služby.

Mezi obchodní překážky, které řeší EU s Tureckem, patří např. nedostatečná ochrana obchodních značek týkající se zejména potravinářského a oděvního průmyslu (obecněji jde o problém ochrany duševního vlastnictví, nesprávné uplatňování kvót u zpracovaných zemědělských produktů, vyžadování licencí pro starší zboží a problematiku dovozu alkoholu do Turecka).

Problematika ochrany domácího trhu se vyznačuje v tureckém obchodním prostředí specifickými znaky. Přestože celní unie s EU a postupná adaptace na nové podmínky znamenaly zásadní změnu v zákonech, je praxe u netarifního zboží poznamenána zvýhodňováním domácí produkce. Přetrvávají opatření daňového charakteru při dovozu luxusních druhů zboží, např. osobních automobilů, mobilních telefonů a parfémů atd., spíše lze očekávat jejich další zvýšení.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Na základě zákona o přímých zahraničních investicích (Foreign Direct Investment Law), který představuje zásadní zjednodušení procedury při zakládání firmy se zahraniční majetkovou účastí, platí pro zahraniční investory stejná práva a povinnosti jako pro turecké subjekty, vyplývající z platného tureckého Obchodního zákoníku (Turkish Commercial Code). Jedná se zejména o:

- princip stejného zacházení se zahraničním a domácím investorem;
- zahraniční společnosti založené v Turecku mohou nabývat nemovitosti;
- zahraniční fyzické osoby mohou nabývat nemovitosti na základě reciprocity;
- společnosti mohou zaměstnávat cizince, nutnost pracovního povolení však zůstává.

Zákon se vztahuje na následující typy společností:

Merchant (Single Proprietorship): fyzická osoba, která provozuje obchodní zařízení, je akceptována jako firma,

Joint Stock Company: Základní kapitál ve formě akcií v minimální hodnotě 50.000,- TL, zakládá i jen jeden společník (dle nové právní úpravy),

Limited Company: Minimální výše základního kapitálu 10.000,- TL, společnost může být založena jen jedním společníkem. Společníci ručí až do výše nesplaceného vkladu,

Commandite Company: Minimální výše kapitálu není určena. Komplementáři ručí celým svým majetkem, komandisté do výše nesplaceného vkladu,

Collective Company: Sdružení fyzických osob zřízené k provozování obchodních aktivit pod společným jménem. Minimální výše kapitálu není určena. Partneři ručí celým svým majetkem.

Obchodní zákoník určuje formy zakládání společností i striktní pravidla účetnictví, povinnost disponovat internetovými informacemi apod. Akciová společnost, tak i společnost s ručením omezeným mohou být založeny jediným společníkem. Převod akcií v případě jediného společníka podléhá zápisu.

Postup při založení firmy:

Všechny zakládací listiny musí být vyhotoveny v tureckém jazyce, jednací řeč na úřadech je také turečtina. MZV ČR doporučuje, aby české firmy, které chtějí zřídit v Turecku firmu, použily pro tento účel důvěryhodného tureckého občana (právníka, notáře) vybaveného příslušným pověřením. Velmi cenným informačním zdrojem o způsobu zřízení firmy v Turecku je portál „ISPAT - Invest in Turkey“ www.invest.gov.tr, oddíl „Investors Guide“.

5.3 Marketing a komunikace

V Turecku funguje velké množství reklamních, PR a HR agentur (od velmi profesionálních až po velmi špatné). Přehled TOP 10 je možné nalézt na <https://www.sortlist.com/1/turkey-tr>

Výrazný nástup moderních technologií, především sociálních sítí postupně vytlačuje tradiční reklamní postupy, kterými zvláště v regionech nadále zůstávají televizní a rozhlasové stanice. Podobně je na elektronická média převáděn denní, periodický i odborný tisk, v rámci kterého jsou propagovány nejrůznější produkty, jména jejich výrobců či dovozců a distributorů. Ideální marketing je nutné přizpůsobit nabízenému produktu a plánované cílové zákaznické skupině. Využití direct marketingu pro zahraniční produkty se nedoporučuje zejména kvůli řadě zákonů a dalších regulativů včetně jazykových bariér a kulturních odlišností.

Z pohledu moderních elektronických médií má v Turecku nejvyšší sledovanost a dostupnost Instagram, který je následován Facebookem a v poslední době také sítí TikTok. Další média mají výrazně nižší sledovanost a dostupnost k zákazníkům. Instagram má nejvyšší roční přírůstek sledovanosti a popularity se těší mezi početně silnou mladou generací. Za standardní se považuje existence a fungování firemních internetových stránek (jejich nefunkčnost či neexistence jsou vnímány negativně).

Z pohledu reklamní kampaně a marketingových aktivit je důležité si uvědomit, že Turecko je muslimský stát, který silně lpí na náboženských a národních tradicích. Jakékoliv informace nebo zobrazení náboženských symbolů, státních symbolů včetně armády, významných politiků (či osoby současného prezidenta a prvního prezidenta Mustafy Kemala Atatürka) může být vyhodnoceno jako trestný čin a velmi přísně trestáno. Doporučujeme se obrátit na místní turecké společnosti, které mají přesné informace a profesionální cit pro vyhodnocení vhodnosti reklamních a marketingových aktivit.

Pro vyhledávání obchodních partnerů a uveřejnění poptávky (nabídky) lze využít obchodní a průmyslové komorách, jak v hlavních centrech obchodu, tak i v jednotlivých regionech. Istanbulskou hospodářskou komoru (ITO), která sdružuje cca 700 tisíc členských firem - v TWT Magazine Istanbulské obchodní komory existuje možnost v direktoráři Offers and Demands. Užitečné informace včetně přístupu do databáze tureckých výrobních a exportních firem lze získat na internetové adrese Ministerstva obchodu Turecké republiky - v sekci „Buy Turkish Products“. Službu uveřejnění firemních nabídek umožňuje rovněž internetová stránka Sdružení tureckých komor TOBB. Obsahuje rovněž přehledy a internetové adresy jednotlivých tureckých hospodářských a obchodních komor.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Turecko je signatářem 14 významných dohod o ochraně duševního vlastnictví (např. Pařížská konvence, Haagské dohody, Madridský protokol, Dohoda o jednotném patentovém soudu, Římská konvence, UPOV i Bernská konvence, TRIPS (WTO)). Turecko bylo také účastníkem projektu Horizon 2020, který ochrany duševního vlastnictví obecně posílil. Aktuálně je největší deficit pociťován v oblasti kopírování a vysílání hudby, kde Turecko doposud nepodepsalo příslušné dohody. Obecně je pro uměleckou tvorbu příslušný zákon 5846, v případě porušení TRIPS je využíván kriminální zákoník - zákon č. 5271. Reálné uplatňování ochrany duševního vlastnictví je však nadále diskutabilní. V Turecku je tolerován prodej i vývoz nepravých značkových výrobků, často dochází k jejich výrobě přímo v Turecku. V některých případech zvláště u složitějších technologií (vojenských) dochází ke kopírování a následnému využití v rámci výroby a prodeje vlastních tureckých výrobků. V případě podání žaloby s výjimkou hudební produkce je možné očekávat standardní soudní řízení. V případě složitějších nebo moderních technologií bude soud tlačit na mediaci s cílem dohody.

Obecně by otázku ochrany duševního vlastnictví (IPR) neměli čeští exportéři do Turecka podceňovat. Zprávy EK hovoří o tom, že mnoho padělaného zboží v zemích EU pochází rovněž právě z Turecka. Informace o aktuální stavu je možné najít na stránkách tureckého Ministerstva zahraničí, které situaci také monitoruje) Stav IPR v Turecku reflektuje „Global Competitiveness Report“ zveřejňovaná Světovým ekonomickým fórem, které řadí otázku ochrany IPR v Turecku na 61. místo mezi celkem 140 hodnocenými zeměmi.

EK ve věci vydala poslední zprávu v květnu 2023 nazvanou „Report on the Protection and Enforcement of Intellectual Property Rights (IPR) in third countries“. Na základě tohoto reportu se Turecko nachází ve skupině tzv. zemí druhé prioritizace společně s Indii. V první prioritní skupině se poté nachází pouze Čína. IPR není v kontaktech s Tureckem možné podceňovat, tiskovou zprávu k tématu z EK a celou zprávu možné stáhnout zde: [Commission releases its Report on Intellectual Property Rights in Third Countries \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ipr_23_0001).

5.5 Trh veřejných zakázek

Zadávání veřejných zakázek je v Turecku upraveno Zákonem o veřejných zakázkách č. 4734 (Public Procurement Law ze dne 4. 1. 2002, publikace 22. 1. 2002) Tento zákon je průběžně novelizován a je legislativně spjat s řadou dalších zákonů (Public Procurement Contracts Law, zákon o nadacích, zákon o kulturním a přírodním dědictví aj.). Některé projekty navíc tomuto zákonu nepodléhají. Zcela mimo shora uvedený zákon jsou například postaveny tendry na armádní zakázky, zakázky bezpečnostních služeb, ale i konzultantské služby při privatizaci, zboží a služby k rozvoji výzkumu v rámci národních vědecko-výzkumných institucí, dekontaminace moří a vod, zboží a služby pro generální direktorát sportu včetně sportovních federací, opravy silnic, archeologický výzkum apod.

Zákon, ale zejména praxe zadávání veřejných zakázek, není zcela transparentní a oblast je opakovaně kritizována jednak v pravidelných hodnotících zprávách EU hodnotících připravenost TR ke vstupu do EU, tak také samotnými účastníky výběrových řízení, kteří se potýkají s celou řadou administrativních a jiných překážek. Pokud o průběh tendrového řízení projeví zájem zastupitelský úřad cizí země, nabízející firma tím získává v očích tureckých partnerů lepší pozici. V tomto kontextu doporučujeme při účasti na veřejné soutěži o státní zakázky informovat ZÚ Ankara či GK Istanbul.

Informace o privatizaci a přehledy jednotlivých projektů uveřejňuje na svých stránkách turecká Administrace privatizace. Některé aktuálně vyhlašované privatizační tendry uveřejňuje turecká agentura na podporu investic „ISPA Invest in Turkey“. Užitečným zdrojem informací o tendrech v Turecku (v angličtině, třídění dle kategorií) poskytují internetové stránky www.globaltenders.com, sekce Turkey. Detaily k tendrům lze pak získat až na základě úhrady předplatného. Některé tendry lze též nalézt v turecké placené databázi TEBANEWS či YATIRIMLAR, jde ale placenou službou.

Byť rizika podnikání v Turecku nejsou výrazně větší než v transformujících se zemích střední Evropy, ZÚ MZV ČR doporučují vždy vyžádat si informace týkající se firemního registru o novém partnerovi. V Turecku nicméně neexistuje centrální obchodní rejstřík v podobě, na jaký jsme zvyklí z našeho firemního prostředí. Informace tohoto typu je nutné, např. prostřednictvím ZÚ Ankara, GK Istanbul či CzechTrade Istanbul, vyžádat na příslušné obchodní či průmyslové komoře dle místa registrace subjektu, která je naopak proti našim zvyklým povinná.

Zásady pro platební styk mezi obchodními partnery v ČR a Turecku platí stejně jako pro kteroukoli jinou relaci. Vedle bonity a reputace partnerské firmy je tedy třeba brát v úvahu i předmětnou komoditu a zohlednit ji při volbě platebních podmínek - na rozdíl od potvrzeného a neodvolatelného L/C v případě platební neschopnosti nebo krachu odběratele neskýtá záruku za zaplacení zboží ani dokumentární inkaso nebo jiná forma placení bez vhodné bankovní záruky.

- podrobné informace k tendrům, které jsou vypisovány na základě programů předvstupní pomoci EU, tzv. IPA fondy, včetně jednotlivých vypisovaných tendrů, poskytují internetové stránky příslušné turecké kontrakční jednotky Central Finance & Contracts Unit, která pracuje na základě dohody s EK a je podřízena Podsekretariátu premiéra pro finance. Zvláštní pozornost je třeba klást na vyhledávání v položce „Forecast“, která indikuje v několikaměsíční lhůtě dopředu, že bude vypsán tender,

- informace o privatizaci a přehledy jednotlivých projektů uveřejňuje na svých stránkách turecká Administrace privatizace.

- zdrojem informací o tendrech v Turecku (v angličtině, třídění dle kategorií) poskytují internetové stránky www.globaltenders.com, sekce Turkey.

V současnosti je pro české firmy bez hlubší znalosti místního prostředí či bez místního prostředníka velmi komplikované být úspěšným ve vyhlášených veřejných tendrech.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Požadavky na dodávky zboží a služeb mezi obchodníky (včetně platebních podmínek) stanovuje článek 1530 tureckého obchodního zákoníku („TCC“), který vychází ze směrnic EU 2000/35 / ES a 2011/7 / EU o boji proti opožděným platbám v obchodních transakcích a jako takový byl převeden do tureckého práva na základě směrnic EU.

Podle článku 1530 TCC je standardní platební lhůta 30 dnů. Smluvní strany obchodní smlouvy na dodávky zboží a služeb se mohou smluvně dohodnout na delší platební lhůtě maximálně na 60 dnů. Prodloužení platební lhůty nad 60 dnů je možné pouze v případě, že prodloužení nezpůsobí prodejci neoprávněnou újmu a strany se ve smlouvě výslovně dohodnou na prodloužení platební lhůty. Pokud dojde k prodlení je kupující oprávněn požadovat úrok z prodlení a náhradu škody za předpokladu, že jsou splněny všeobecné podmínky stanovené v celních podmínkách.

V případě nesplácených faktur doporučujeme obrátit se na některou z místních právních kanceláří. Výkon zákona v obchodních záležitostech je přes určitá specifika spravedlivý a zvláště v případech prokázaného neplacení, rázný. Je nutné očekávat, že si právní kanceláře budou účtovat provizi z placené částky.

V případě smírčího/rozhodčího soudu se doporučuje tímto místem určit Turecko, kde je výkon zákona rychlejší a pro českého žadatele levnější než často využívané Švýcarsko (Turecko má stejný výklad i zákoník jako Švýcarsko).

Arbitráž, za využití Istanbulského arbitrážního centra (Istanbul Tahkim Merkezi – www.istac.org.tr), je také možným způsobem řešením sporů, pokud se společnosti rozhodnou preferovat rychlé řešení sporů pomocí rozhodců.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Doporučujeme si zjistit podmínky vstupu a pobytu před cestou u Velvyslanectví Turecké republiky v Praze a průběžně monitorovat vývoj situace při pobytu na území. Ověřte si rovněž podmínky přepravy u svého dopravce včetně tranzitu a tranzitních zemí. Obecné zásady pro vstup a pobyt: Pro vstup a pobyt na území cizího státu musejí občané ČR splňovat podmínky stanovené jeho zákony. Ke sdělování aktuálních podmínek vstupu a pobytu na území cizího státu je příslušný zastupitelský úřad daného státu – v případě Turecka je to Velvyslanectví Turecké republiky v Praze.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR proto doporučuje českým občanům, aby si před cestou ověřili u zastupitelského úřadu navštěvovaného státu, zda se podmínky pro vstup a pobyt nezměnily. Možnosti bezvízového styku: Mezi ČR a TR je uplatňována od roku 1991 bezvízová dohoda pro diplomatické a služební pasy ČR a pro diplomatické, služební a zvláštní pasy TR. Vláda Turecké republiky zrušila s účinností od 1. ledna 2005 vízovou povinnost pro držitele cestovních pasů České republiky, kteří cestují do Turecké republiky za turistickým účelem a jejichž pobyt nepřesáhne 90 dnů v průběhu 180 dnů. V případě předpokládaného krátkodobého pobytu za jiným než turistickým účelem se doporučuje se vždy informovat u Velvyslanectví Turecké republiky v Praze o podmínkách vstupu.

Pro občany Turecké republiky, kteří jsou držiteli běžného cestovního dokladu, platí obecná vízová povinnost.

Případné porušení podmínek vstupu či pobytu může vést k odepření vstupu na území Turecké republiky a následné deportaci či deportaci přímo. Podmínky délky platnosti cestovního dokladu pro vstup a pobyt včetně prokazování totožnosti: Připomínáme občanům České republiky nutnost mít při sobě bez výjimky vždy platný cestovní pas. Před cestou do Turecké republiky je nutné ověřit platnost cestovního dokladu. Vzhledem k nejasnému výkladu, kdy není zřejmé, zdali se počítá šedesát dnů před předpokládaným ukončením pobytu bezvízových cizinců či v délce možného maximálního krátkodobého pobytu se doporučuje k vlastnímu uvážení, aby držitelé cestovních dokladů České republiky před vstupem na území Turecké republiky měli platnost cestovního pasu/dokladu v rozsahu 150 dnů (tj. maximální délka krátkodobého pobytu do 90 dnů a zmíněná odkladná lhůta 60 dnů).

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Mezinárodní smlouva o sociálním zabezpečení Česko-Turecko: Dne 1. 1. 2005 vstoupila v platnost Smlouva mezi Českou republikou a Tureckou republikou o sociálním zabezpečení (dále jen „Smlouva“). K uvedené Smlouvě bylo sjednáno Správní ujednání, kdy platnost je vázána na Smlouvu. Zmíněné smluvní dokumenty byly publikovány ve Sbírce mezinárodních smluv ČR (<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>) s těmito čísly:

- 9/2018 Sb.m.s.,
- 10/2018 Sb.m.s.

Osobní a věcný rozsah smlouvy v rozsahu mj. poskytování dávek nemocenského, zdravotního a důchodového pojištění (starobní, plný invalidní a částečný invalidní, vdovský, vdovecký a sirotčí důchod), zvýšení důchodu pro bezmocnost, pohřebného, přídavků na děti a dávek v nezaměstnanosti včetně příslušnosti k právním předpisům lze konzultovat na stránkách České správy sociálního zabezpečení (<https://www.cssz.cz/-/turecko>).

Kontakty na kompetentní instituce v České republice:

- Nemocenské a důchodové pojištění Česká správa sociálního zabezpečení Křížová 25 225 08 Praha 5
- Zdravotní pojištění Centrum mezistátních úhrad Náměstí W. Churchilla 2 113 59 Praha 3
- Státní sociální podpora (přídavky na děti a pohřebné) Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR Na Poříčním právu 1/376 128 01 Praha 2
- Dávky v nezaměstnanosti Správa služeb zaměstnanosti Ministerstva práce a sociálních věcí ČR Na Poříčním právu 1/376 128 01 Praha 2

Instituce v Turecké republice ve věci zaměstnání, pobytu a sociálního zabezpečení: V rámci Turecké republiky jsou důležitými orgány státní správy pro výkon zaměstnání a sociálního zabezpečení následující instituce:

- Ministerstvo práce a sociálního zabezpečení (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı): <https://www.csgeb.gov.tr/>
- Úřad sociálního zabezpečení (Sosyal Güvenlik Kurumu): <http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/ana-sayfa/hosgeldiniz>
- Ve věci pobytu cizinců lze konzultovat Ministerstvo vnitra Turecké republiky: <https://en.goc.gov.tr/general-information41>

Doporučujeme si před jiným než turistickým účelem pobytu v Turecké republice, a to obzvláště u cest spojených s výkonem zaměstnání (včetně montáží, poskytování služeb, mezinárodní dopravy a jiné), zjistit podmínky pobytu včetně vyřízení spojených náležitostí jako je mj. případné povolení k zaměstnání/poskytování služeb u Velvyslanectví Turecké republiky v Praze: <http://prague.emb.mfa.gov.tr/Mission>

Doložka: Výše uvedené informace jsou pouze informativního charakteru a právně nezávazné. Upozorňujeme, že v době plánované cesty mohou být neaktuální. Před cestou do Turecké republiky je proto vhodné se vždy obrátit na Velvyslanectví Turecké republiky v Praze.

5.9 Veletrhy a akce

30. ledna – 6. února 2023: AgroExpo Izmir – největší zemědělský veletrh v zemi

1. – 4. června 2023: Contemporary İstanbul – největší umělecký veletrh v zemi

21.- 23. června 2023: EuroAsia Rail – největší veletrh železniční techniky v zemi

25. – 28. července: IDEF'23 – veletrh obranného průmyslu

14. – 17. srpna 2023: Zuchex – největší veletrh kuchyňských potřeb v regionu

6. září – 9. září 2023: WorldFood – potravinářský veletrh pokrývající nejširší sortiment

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Ankaře / Embassy of the Czech Republic / Çek Cumhuriyeti Büyükelçiliği

- 1 Adresa: Kaptanpaşa Sok. 15, Gaziosmanpaşa – Ankara
- 1 Telefon: 0090/312/4056139
- 1 Stálá služba: 0090/532/3751387
- 1 E-mail: ankara@embassy.mzv.cz
- 1 Internetové stránky: www.mzv.cz/ankara
- 1 Dopravní spojení: Letiště Esenboğa je od velvyslanectví vzdáleno 32 km (přes centrum města). Spojení s centrem města je zajištěno pravidelným autobusovým spojením (společnost Havaş či Belko Air). Cena jízdenky je 37 TL. Vlakové nádraží je s centrem také propojeno autobusy a „dolmuşem“. Z centra se lze k velvyslanectví dostat autobusem č. 112, 114, 318 směr čtvrť Gaziosmanpaşa nebo „dolmuşem“. Ve všech případech lze použít také husté sítě taxíků. Standardní cena z letiště na ZÚ Ankara činí cca 350-400 TL.

Generální konzulát ČR v Istanbulu / Consulate General of the Czech Republic / Çek Cumhuriyeti Başkonsolosluğu

- 1 Adresa: Abdi İpekçi Cad. 71, POB 35, 34367 Istanbul – Maçka
- 1 Telefon: 0090/212/3688034
- 1 Stálá služba: 0090/533/2573880
- 1 E-mail: istanbul@embassy.mzv.cz
- 1 Internetové stránky: www.mzv.cz/istanbul
- 1 Dopravní spojení: Z nového istanbulskeho letiště je možné se na GK Istanbul dopravit autobusem Havaist (90 TL), k čemuž je ovšem nutné si zakoupit Istanbulkart (cca 50TL). Havaist jezdí na různá místa v Istanbulu, nejsnazší je ovšem dojet na Taksim a poté si vzít taxi (cca 50 TL) či dojít pěšky (cca 15 min). Alternativně je možné vzít si taxi z letiště na konzulát (cca 400TL). Z letiště Sabiha Gökçen doporučujeme dopravu autobusem Havabus a to opět na známé náměstí Taksim (70 TL) nebo využít taxi služby na adresu GK Istanbul (cca 480 TL).

CzechTrade Istanbul má kancelář v objektu Generálního konzulátu ČR v Istanbulu, přes jehož centrálu se lze do kanceláře CzechTrade rovněž dovolat.

- 1 Tel: 0090212/2199847
- 1 E-mail: istanbul@czechtrade.cz
- 1 www.czechtrade.com.tr

Honorární konzulát ČR v Ízmiru (t.č. neobsazen)

Honorární konzulát ČR v Mersinu - Ufuk Bozkaya;

- 1 Adresa: Kültür Mahallesi I. İnönü Blv., Atatürk Caddesi, Altınanahtarlar Apt. C Blok, Kat 1/1, Çamlıbel/Mersin
- 1 Telefon: 0090324/6764470
- 1 E-mail: mersin@honorary.mzv.cz

Honorární konzulát ČR v Antalyi - Mrs. Yeliz Gül Ege

- 1 Adresa: Toros Mah. 807. Sk. Akif Avcı Sitesi building no:1 floor:5 flat no:7 Konyaalti Antalya
- 1 Tel: 0090 533 5762536
- 1 E-mail: yelizgul@rosehotels.com.tr

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Všechny státní záchranné složky včetně policie, hasičů, záchranné služby, pobřežní stráže i četnictva je možné zastihnout pod číslem 112.

- 1 Plyn 187
- 1 Voda 185
- 1 Elektřina 186

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Cenné informace o tureckém teritoriu, které jsou plněny státními institucemi, asociacemi, obchodními a průmyslovými komorami, profesními organizacemi apod. lze vyhledat na webových stránkách následujících institucí:

- www.mzv.cz/ekonomika a www.export.cz (oficiální stránky Ministerstva zahraničních věcí), www.mzv.cz/ankara (stránky ZÚ Ankara s aktuálními informacemi o česko-tureckých obchodních a hospodářských vztazích), www.mzv.cz/istanbul (GK Istanbulu)
- www.mpo.cz (oficiální stránky Ministerstva průmyslu a obchodu)
- www.businessinfo.cz (oficiální portál agentury CzechTrade a Ministerstva průmyslu a obchodu pro podnikání a export usnadňující orientaci v informacích a službách poskytovaných státní správou vč. informací z jednotlivých teritorií vč. Turecka)
- www.czechtrade.cz (součást Ministerstva průmyslu a obchodu se zastoupením v Istanbulu)
- Česko-turecká smíšená obchodní komora v Praze (www.ctsok.eu)
- užitečné informace včetně přístupu do databáze tureckých výrobních a exportních firem lze získat na internetové adrese Ministerstva obchodu Turecké republiky v sekci Turkish Exporter 's Directory
- službu uveřejnění firemních nabídek umožňuje internetová stránka Sdružení tureckých obchodních a průmyslových komor a komoditních burz „TOBB“. Obsahuje rovněž přehledy a internetové adresy jednotlivých tureckých hospodářských a obchodních komor
- užitečné informace poskytuje na svých stránkách rovněž mezinárodní auditorská společnost KPMG Turkey
- informačním zdrojem o způsobu zřízení firmy v Turecku je portál Invest in Turkey, oddíl „Investors Guide“, dále jsou zde uvedeny profily základních sektorů
- podrobné informace k tendrům, které jsou vypisovány na základě programů předvstupní pomoci EU, tzv. IPA fondy, včetně jednotlivých vypisovaných tendrů, poskytují internetové stránky příslušné turecké kontraktační jednotky Central Finance & Contracts Unit, která pracuje na základě dohody s EK. Zvláštní pozornost je třeba klást na vyhledávání v položce „Forecast“, která indikuje v několikaměsíční lhůtě dopředu, že bude vypsán tendr
- informace o privatizaci a přehledy jednotlivých projektů uveřejňuje na svých stránkách turecká Administrace privatizace
- zdrojem informací o tendrech v Turecku (v angličtině, třídění dle kategorií) poskytují internetové stránky www.globaltenders.com, sekce Turkey
- Ohledně veřejných tendrů je třeba mít na paměti povinnost elektronické registrace přes EKAP, jež je spravovaná organizací KIK zodpovědnou za jejich průběh
- Webové stránce Ústředního svazu komor a komoditních burz Turecka/TOBB
- Přímo celní sazby podle Harmonizovaného systému lze najít na tureckých stránkách celního úřadu na adrese <http://www.gumruktarife.com/>
- materiály k pobídkám, statistické informace, přehledy zahraničních investorů a další podrobné informace k oblasti PZI v Turecku obsahují internetové stránky Ministerstva financí

Další informace ekonomického charakteru lze vyhledat na webových stránkách následujících institucí:

- Státní statistický institut (TUIK):
- Ministerstvo financí
- Ministerstvo zahraničních věcí
- Ministerstvo pro vědu, průmysl a technologii
- Ministerstvo energetiky a přírodních zdrojů
- Centrální banka Turecka (TCMB)

- Ministerstvo spravedlnosti
- Istanbulská obchodní komora (ITO)
- Organizace malých a středních podniků (KOSGEB)
- DEİK-Foreign Economic Relations Board